

ERASMUS+

FOOD ETHICS

LT IT BG

Food ethics and synergy

2023-2-LT01-KA210-VET-000175319

Food Ethics for Future Farming and
Restaurant Leaders

Co-funded by
the European Union

Ролите на играчите

Фермери

Тези, които отглеждат култури, отглеждат животни и осигуряват суровини.

Основни опасения: производителност, справедливи доходи, устойчивост на почвите и водите, хуманно отношение към животните, адаптиране към политиката и изменението на климата.

Дилеми: балансиране между традиция и иновации, печалба и околна среда.

Доставчици на храна

Превърнете суровите съставки в ястия и ги доставете на потребителите.

Основни опасения: рентабилност, дизайн на менюто, изисквания на клиентите, разхищение на храна, етично снабдяване.

Дилеми: евтин внос срещу местни доставки, приобщаващи менюта, устойчиви опаковки.

Потребители

Граждани, които купуват и консумират храна.

Основни съображения: цена, наличност, здраве, удобство, етично потребление.

Дилеми: избор на евтина срещу устойчива храна, съпротива срещу дезинформация, разхищение на храна у дома.

Институции- създател на политики

Правителства и институции, регулиращи хранителната система.

Основни опасения: продоволствена сигурност, здравни стандарти, субсидии, климатични цели, справедливост в хранителната верига.

Дилеми: данъчно облагане, субсидии, балансиране на натиска на лобистите с нуждите на гражданите.

Правила на играта

Играчи: 4-20 Материали: 100 карти, лист за оценяване, матрица за наблюдение

Геймплей

Разделете играчите на групи от по 4.

Определете всяка роля: Земеделски производител, Доставчик на храни, Потребител, Създател на политики.

Поставете тестетата карти със събития в центъра.

Начало на рунда: Изтеглете една карта за събитие. Прочетете я на глас.

Фаза на дискусия (5 минути): Всяка роля представя своята позиция, защитавайки интересите си, относно картата на събитието на другата роля.

Фаза на преговори (5 минути): Играчите трябва да постигнат групово решение, балансирайки печалбата, етиката и устойчивостта.

Опции: гласуване, консенсус, компромис.

Резултат от решението: Учителите оценяват дали решението на групата е етично, основано на сътрудничество и устойчиво.

Следващ кръг: Изтеглете нова карта и повторете.

Край на играта: След 4-5 рунда, отборът обмисля решенията и резултатите.

Точкуване

- Етично поведение (+2 точки)
- Сътрудничество и компромис (+2 точки)
- Тесногръдо/егоистично поведение (-1 точка)

Наръчник за учители

Цели на играта

- Стимулирайте критичното мислене относно хранителната етика.
- Практикувайте възприемане на перспектива (ролево моделиране).
- Насърчавайте преговорите, сътрудничеството и гражданската ангажираност.
- Развийте мислене, ориентирано към бъдещето (сценарии 2030-2050 г.).

Ролята на учителя по време на играта

- Улеснявайте дискусията, без да давате отговори.
- Уверете се, че всички роли са уважавани и активни.
- Използвайте Матрицата за наблюдение, за да проследявате ангажираността на учениците и етичните им разсъждения.
- Умерено обсъждане в края (10-15 минути)

Подготовка

- Разпечатайте карти и ролеви листове.
- Запознайте учениците с важността на етиката в хранителните системи.
- Сформирайте групи от по 4 души и разпределете ролите на случаен принцип или по избор.

НАСОКИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ

Стъпка 1 – Въпроси за размисъл (към учениците)

- Кои дилеми бяха най-трудни за разрешаване? Защо?
- Променяли ли сте някога мнението си, след като сте чули аргумента на друг участник?
- Как сътрудничеството помогна или попречи на намирането на решение?
- Системата за оценяване възнаграждаваше ли справедливо етичното поведение?
- Какво ви изненада най-много в перспективите на други роли?

Стъпка 2 – Заключение на учителя

- Подчертайте примери за отлично сътрудничество или етични разсъждения.
- Свържете дилемите с проблеми от реалния свят (изменение на климата, разхищение на храна, потребителски избор).
- Насърчете учениците да помислят за своята роля в днешната хранителна система.

Стъпка 3 – Оценка на положителните ефекти

- Сравнете резултатите от матрицата на наблюдението преди и след.
- Използвайте ученически въпросници (саморефлексия), за да измерите:
 - Осъзнаване на хранителната етика
 - Участие в групово дискусия
 - Готовност за етично действие в реалния живот

Матрица на наблюдението

Име и роля на
ученика:

Номер на
кръга:

Критерии	Индикатори	Скала за оценка (1 = Ниско, 5 = Високо)	Бележки
Участие	Включва се активно в ролеви дискусии		
Перспектива	Разбира и обяснява гледната точка (в ролята)		
Етично разсъждение	Идентифицира етични въпроси и дилеми		
Взаимодейст вие	Работи за компромис и общо решение		
Критично мислене	Предлага креативни или основани на доказателства аргументи		
Уважение	Изслушва и цени гледните точки на другите		

Учителите могат да попълват това по време на всеки кръг за всеки ученик.

Празна страница

ФЕРМЕР

ГОДИНИ НА ИНТЕНЗИВНО
ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТОРОВЕ СА
УВЕЛИЧИЛИ ДОБИВИТЕ ВИ,
НО СЕГА ПОЧВАТА Е ПО-
МАЛКО ПЛОДОРОДНА.
ПРОДЪЛЖАВАТЕ ЛИ ДА
ИЗПОЛЗВАТЕ ХИМИКАЛИ ЗА
ПЕЧАЛБА ИЛИ ПРЕМИНАВАТЕ
КЪМ УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ
С ПО-НИСКИ ДОБИВИ?

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

СУША Е ВРЪХЛЕТЯЛА
ВАШИЯ РЕГИОН.
МОЖЕТЕ ДА НАПОЯВАТЕ
ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СИ
КУЛТУРИ, ЗА ДА
ПЕЧЕЛИТЕ ПАРИ СЕГА,
НО СЪСЕДИТЕ ВИ МОЛЯТ
ДА СПОДЕЛЯТЕ ВОДА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ЕДНА КОМПАНИЯ ВИ
ПРЕДЛАГА ЕВТИН
ХИМИЧЕСКИ ТОР.
ТОЙ УВЕЛИЧАВА
ДОБИВА, НО
БЛИЗКИТЕ РЕКИ ВЕЧЕ
СА ЗАМЪРСЕНИ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

МОЖЕТЕ ДА ИЗСЕЧЕТЕ
БЛИЗКА ГОРА, ЗА ДА
ЗАСАДИТЕ СОЯ.
ПЕЧАЛБАТА ЩЕ ОСИГУРИ
ДОХОДИТЕ НА
СЕМЕЙСТВОТО ВИ, НО ЩЕ
УНИЩОЖИ
МЕСТООБИТАНИЯТА НА
ДИВАТА ПРИРОДА.

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

АКТИВИСТИ ОБВИНЯВАТ
ГОВЕДОВЪДНИТЕ ФЕРМИ
ЗА ИЗМЕНЕНИЕТО НА
КЛИМАТА. ХРАНИТЕЛНАТА
ДОБАВКА МОЖЕ ДА
НАМАЛИ ЕМИСИИТЕ, НО
УДВОЯВА РАЗХОДИТЕ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

СУПЕРМАРКЕТЪТ ИСКА
ЕВТИНО СВИНСКО МЕСО.
МОЖЕТЕ БЪРЗО ДА СЕ
РАЗШИРИТЕ С
ИНТЕНЗИВНИ ОБОРСКИ
СТОПАНСТВА ИЛИ ДА
ОТГЛЕЖДАТЕ МАЛКОТО СИ
СТАДО НА СВОБОДА С ПО-
НИСКА ПЕЧАЛБА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ЕПИДЕМИЯ ОТ
ПИЛЕШКИ ГРИП
ЗАПЛАШВА ФЕРМИТЕ.
ВАКСИНАЦИЯТА Е
СКЪПА, НО
ПРОПУСКАНЕТО Ѐ
РИСКУВА ДА ЗАГУБИТЕ
ЦЯЛОТО СИ ЯТО.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ИЗНОСИТЕЛЯТ
ПРЕДЛАГА ДОБРИ
ПАРИ, АКО ИЗПРАТИТЕ
ТЕЛЕТА В ЧУЖБИНА.
ТРАНСПОРТИРАНЕТО Е
ДЪЛЪГ И СТРЕСИРАЩО
ЗА ЖИВОТНИТЕ.

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

ВЛАСТИТЕ ИСКАТ ДА
УНИЩОЖИТЕ ПРАСЕТА
СЛЕД ОГНИЩЕ НА
БОЛЕСТ НАБЛИЗО. ВСЕ
ОЩЕ НЕ СТЕ ВИЖДАЛИ
БОЛНИ ЖИВОТНИ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

СЕРТИФИЦИРАНЕТО ЗА
ХУМАНО ОТНОШЕНИЕ
КЪМ ЖИВОТНИТЕ МОЖЕ
ДА ОТВОРИ НОВИ
ПАЗАРИ, НО
ПОСТИГАНЕТО МУ
ИЗИСКВА ВРЕМЕ И
ПАРИ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ТЪРГОВЕЦ НА
ДРЕБНО ВИ МОЛИ
ДА НАМАЛИТЕ
ЦЕНИТЕ СИ. АКО
ОТКАЖЕТЕ, МОЖЕ ДА
КУПИ ОТ ЧУЖБИНА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ПРОДАЖБАТА НА
ЯБЪЛКИ НА МЕСТНО
НИВО ОЗНАЧАВА ПО-
МАЛКА ПЕЧАЛБА.
ИЗНОСЪТ НОСИ ПОВЕЧЕ
ПАРИ, НО ИЗИСКВА
ХИМИКАЛИ, КОИТО
МЕСТНИТЕ НЕ ХАРЕСВАТ.

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

ПРИЛОЖЕНИЕТО ВИ
ПОЗВОЛЯВА ДА
ПРОДАВАТЕ ДИРЕКТНО
НА СЕМЕЙСТВА. ТО
МОЖЕ ДА УВЕЛИЧИ
ПЕЧАЛБИТЕ, НО
ИЗИСКВА ДОСТАВКА И
ОПАКОВАНЕ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ЕКСТРЕМНОТО ВРЕМЕ
ЗАПЛАШВА
РЕКОЛТАТА ВИ.
ЗАСТРАХОВКАТА ВИ
ЗАЩИТАВА, НО ВИ
ОТНЕМА ПЕЧАЛБИТЕ
ОТ ТАЗИ ГОДИНА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ПРЕМИНАВАНЕТО КЪМ
БИОЛОГИЧНО
ЗЕМЕДЕЛИЕ МОЖЕ ДА ВИ
ДОНЕСЕ ПОВЕЧЕ ПЕЧАЛБА
СЛЕД НЯКОЛКО ГОДИНИ,
НО ПО ВРЕМЕ НА ПРЕХОДА
ФЕРМАТА ВИ ЩЕ ПЕЧЕЛИ
ПО-МАЛКО.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ЕДНА КОМПАНИЯ
ПРЕДЛАГА УСТОЙЧИВА НА
ВРЕДИТЕЛИ ГМО
ЦАРЕВИЦА. ТЕ ОБЕЩАВАТ
ВИСОКИ ДОБИВИ, НО
ХОРАТА ВЪВ ВАШАТА
ОБЩНОСТ НЕ СЕ
ДОВЕРЯВАТ НА ГМО.

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

ΦΕΡΜΕΡΙ

ΦΕΡΜΕΡΙ

ΦΕΡΜΕΡΙ

ФЕРМЕР

СТАРТЪП КОМПАНИЯ
ИСКА ДА ИЗПОЛЗВА
ДРОНОВЕ, ЗА ДА
ПРОВЕРЯВА ВАШИТЕ
ПОЛЕТА. ТЕ ОБЕЩАВАТ
ЕФЕКТИВНОСТ, НО СЪЩО
ТАКА ИСКАТ ДОСТЪП ДО
ДАННИТЕ ЗА ВАШАТА
ФЕРМА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

МАШИНИТЕ МОГАТ ДА
ЗАМЕНЯТ
ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
РАБОТНИЦИ. ТОВА
НАМАЛЯВА
РАЗХОДИТЕ, НО
НАМАЛЯВА МЕСТНИТЕ
РАБОТНИ МЕСТА.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

НОВА КОМПАНИЯ ПРОДАВА
ГОВЕЖДО МЕСО, ОТГЛЕДАНО В
ЛАБОРАТОРИЯ. ТРЯБВА ЛИ ДА
ИНВЕСТИРАТЕ В
ПРОИЗВОДСТВО НА КУЛТУРИ
ВМЕСТО В ГОВЕДОВЪДСТВО
ИЛИ ДА СЕ ПРИДЪРЖАТЕ КЪМ
ТРАДИЦИЯТА?

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ПРАВИТЕЛСТВОТО
ПРЕДЛАГА СУБСИДИИ ЗА
СЛЪНЧЕВА ЕНЕРГИЯ.
МОЖЕТЕ ДА НАМАЛИТЕ
ДЪЛГОСРОЧНИТЕ
РАЗХОДИ, НО
ПЪРВОНАЧАЛНАТА
ИНВЕСТИЦИЯ Е ОГРОМНА.

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

ДЕЦАТА ВИ НЕ ИСКАТ ДА СЕ
ЗАНИМАВАТ СЪС
ЗЕМЕДЕЛИЕ.
ИНВЕСТИРАТЕ ЛИ В
МАШИНИ, ЗА ДА
РАЗШИРИТЕ ФЕРМАТА,
ИЛИ ПРОДАВАТЕ ФЕРМАТА
И ПРОДЪЛЖАВАТЕ
НАПРЕД?

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВАШИЯТ ГРАД ВИ
МОЛИ ДА СНАБДИТЕ
УЧИЛИЩНАТА
СТОЛОВА. ИЗНОСИТЕЛ
ПРЕДЛАГА ДВОЙНА
ЦЕНА ЗА СЪЩИТЕ
ПРОДУКТИ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

НАЕМАНЕТО НА
МИГРАНТСКИ
РАБОТНИЦИ ПОДДЪРЖА
НИСКИ ЦЕНИ, НО ТЕ
ЖИВЕЯТ В ЛОШИ
УСЛОВИЯ. ПЛАЩАТЕ ЛИ
ВМЕСТО ТОВА ПОВЕЧЕ ЗА
МЕСТНИТЕ РАБОТНИЦИ?

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

АКТИВИСТИ СНИМАТ
ВАШИТЕ ХАМБАРИ И
ПУБЛИКУВАТ
ВИДЕОКЛИПОВЕ
ОНЛАЙН. ХОРАТА ИСКАТ
ПРОМЯНА. ЗАЩИТАВАТЕ
ЛИ ПРАКТИКИТЕ СИ ИЛИ
ИНВЕСТИРАТЕ В
РЕФОРМИ?

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

СЪСЕДИТЕ ПРЕДЛАГАТ ДА СЕ
СЪЗДАДЕ КООПЕРАЦИЯ ЗА
СПОДЕЛЕНО ПОЛЗВАНЕ НА
МАШИНИ И МАРКЕТИНГ.
ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО
ОЗНАЧАВА ПО-МАЛКО
НЕЗАВИСИМОСТ, НО
ПОВЕЧЕ УСТОЙЧИВОСТ.

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ
НА ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ НА
ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ НА
ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ НА
ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ
НА ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ФЕРМЕР

ВМЪКВАНЕ НА
ТЕКСТ

ФЕРМЕР

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union

ΦΕΡΜΕΡΙ

Co-funded by
the European Union